

A' ROMAI TSÁSZÁRI ÉS AP. KIRALYI FELSÉGNEK
KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

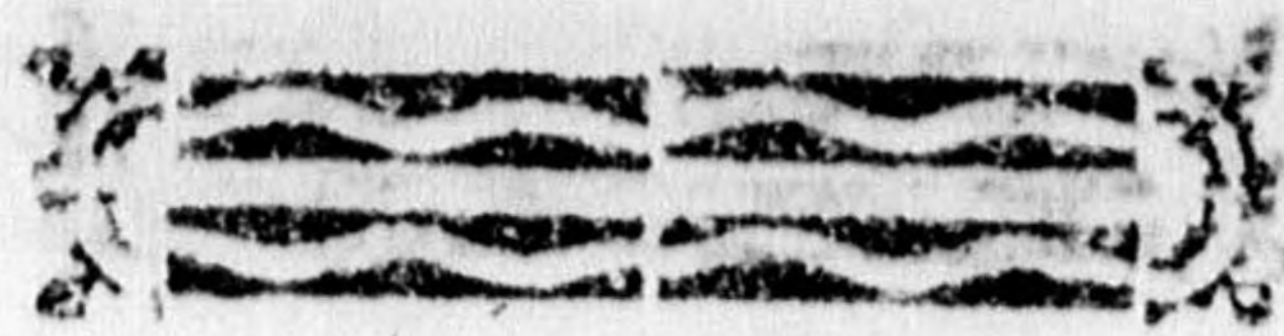
Indúlt BÉTSBÖL Szombaton 5. Juliusban. 1788.

*Edgy Tsernovitzból éppen ebben az órában vett
Levél szóról szóra.*

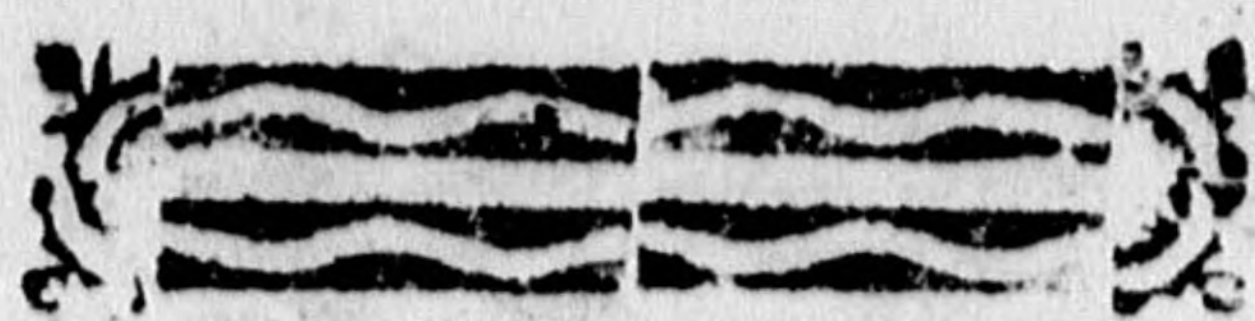
Uedves Barátom! Ma vett kedves ujságidban
úgy találom, mintha a' Bukovinai tudósítások-
ban kételkednél mind addig, valamig tölem bi-
zonyság Leveled nem érkezik; melly bennem hely-
heztetett reménységed hiddel soha meg-fem-is fog-
tsalni. Khotzim meg-nem vételéről a' közelebb kül-
dött Leveleben-is irtam vala, mely után légyen-
ez tóldalék. Khotzim mind ez ideig meg-sértődés-
nélkül biratik a' Törököktől, ámbár ez előtt 2 he-
tek.

tekkel a' Dnizster felől való oldalát Generál Jordis 1300 nehéz ágyu-lövésekkel igyekezte-is bé-törni, mellyek többnyire a' Dnizsterbe húlattanak-le. A' Szélső őrizeten álló Oberflájdinánt Karatsai Jun. 15-dikén a' reá ütött 300 Törököket a' Város-kapujáig kergette a' Tsászár Regementbéli Húszárokkal. A' Törökök itt 46 holt testet hagytanak magok után: a' Magyarok között pedig csak 2 Káplár és edgy jeles Nemes-ifjú Kadét Simsei költezének az Abrahám — kebelébe. 19-dikén ezen hónapnak mint edgy 3000-ren jelenének-meg a' tsátázó-piatzon a' Törökök; kiket minden magok veszedelnek nélkül visszaverének a' Magyarok, noha 3 ágyuja-is vala az ellenségnek. Itt az egész Tartománynak vélekedése ez: hogy, ha a' Magyarok nem vólnának, eddig fok tyuknak — horta vólna-el a' Görény fejét. — 8 Mufzka Bataliomoknak hozzánk közel való fekvések bizonyos; kikkel köfal-törő ágyuk olly szertelen nagyok vagynak, hogy 30 — 40 lovokkal vonattatnak, mely azt okozta, hogy az ujj, Jalsiban fekvő Generálmájor Fábri kérésére Hertzeg Kóburg 2 Batáliom segítségét Jalsi-felé indita; kik a' 20-ezerrel felénk siető ujj Móldovai Vajdát érdeme-szerént el-fogatni igyekeznek; kinek neve, a' Konstantzinápolyból érkezett Görög Kereskedők' szova szerént, Panlogéni, edgy 80 esztendőn fellyül lévő ember. Mások pedig azt állityák, hogy Morutzi fogna lenni. — Hogy edgy Lévenér könnyű lovasi-rendből lévő Tifztnak Feleségét a' Tatárok el-fogták vólna olly nagy hazugság, mint a' minémü nagy igazság az, hogy

3 katonánékat egy tónál mofogotva találván a' Török, 2-nek fejét, edgyiket pedig elevenen bé-vivék magokkal Khotzimba. A' Tisztne el-fogása historiájának el-terjedése ez: Egy közönséges feleség, Francia módi hordozásáért ki-tsapaték a' Táborból ez előtt egy néhány hetekkel, 's ide Tsernovitzba lett meg-érkezésével ugy adá-ki magát, hogy ő annak a' Tisztnek szolgálója lett volna; de a' gazban szerentséfen el-rejtvén magát, a' Törökök' kezekből ki-szabadult, az Afzfonya pedig gyermekeivel edgyütt el-rabóltatott. Ezen ujságot többnyire minden elé-való házoknál el-befszéltették vele, és így edgy ideig ezen hazugsága után élt, mindenek szánakozván rajta; mert azt-is utánna hazudta, hogy mindenétől ezek által fosztatott volna-meg. Ládd mely szép kóldulás módját találta, midön már a' hijában heverő Capitális' érdeksebből nem élhetne!! Minden Ujságok, valamellyeket a' Német-írók el-terjesztenek Bukovináról, vagy tellyeséggel nem igazok, vagy pedig a' tsekély dolgok úgy vagynak allégorizálva, hogy soha tsömörlés nélkül nem olvashatom, a' ki látom, és minden nap hallom az ide való dolgokban elő-forduló történeteket. Én Barátom nem igen jó reménységgel vagyok, az okat gondolt; mert ha meg-irom-is Leveledbe nem teheted. Oberster Mészáros (az irigység-is kéntelen meg-vallani) a' maga Húszárjaival Fejedelmi módon viseli magát, és leg-kis-sebb tsatából ki-maradni szégyenlené — de —. Ezen Férfinak a' mellyén lévő Rokatorokról azt lehet meg-jegyzeni, hogy egy tseppel sem fejéreb

a' fején lévő hajszáloknál. Ely fokáig kedves Barátom, és bizodalommal el-várhatod a' dolognak ki-meneteléről lejendő tsalhatatlan tudósítását a' te Barátodnak. N. N. " — Ezen Levelet szoról szora eddig bé-iktatván, lássuk már a' Hadi Tanáts-szék-hez jött tudósításokat: A' melly Bozzai tsatáról a' múlt Levelünkben a' Brassóból jött Levél-szerént emlékeztünk vala, arról a' Fő Hadi-Tanáts-hoz jött tudósítás némelly részekben bővebben e' képpen beszéll: (**) Generál F. M. L. Fábris Urtól Juniusnak 23-dikán költ jelentés, a' Bozzai, és Törtsvári kapuknál esett tsatákról: 12-dikén meghallotta a' Bozzán lévő 2-dik Székely gyalog Seregbeli Májor Ernitz Ur, hogy Bukuresiből és Bló-jéstből mintegy 4-ezerből álló törökség, ágyukkal és 54 dolgosokkal a' Tserás felől érkezőbe vágyn. 13-dikán a' Törökök el-érkeztek ugyan, de tsak a' szökevény föld népét kergették vissza, azoknak júhaikat és lovaikat el-vették: dél-felé 10 óra tályban az ugy nevezett Király tetön olyan felesen mutatták magokat a' Törökök, hogy a' leg-szélsőbb vigyázaton lévő Káplár 10 gyalogjaival azokat meg-látván a' maga tisztjéhez bé-húzta magát. Azonban Májor Ernst, a' 2-dik gyalog Székellyek közül való Fő-Hadnagy Divékit, és Hú-szár Fő-Hadnagy Fridelt küldötte az ellenségnek mozdulásainak vigyázására, kik estvéli 10 órakor vissza érkeztek olyan hirrel, hogy ök az ellenséget a' Lobkovitz sántzától vissza verték, egy Török Basát pedig el-ejtvén, annak köntöseit fegyvereit gyözedelemnek jeléül magokkal a' felső

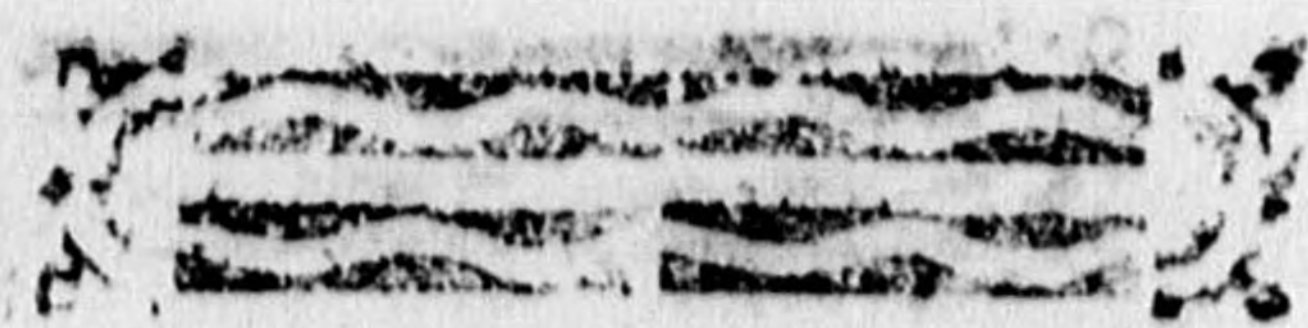
Sztrimbába el-hozták. Azon éjtszakán a' Székely Húzárok Oberstere Schultz Ur, a' ki a' Bozzai Palsusnak egész örizerét Vezérli, az alsó Sztrimbából el-küldötte gyalog Fő-Hadnagy Mártinit és egy tzug Húzárokat a' felső Sztribába, hogy az ott lévökkel edgyesülvén, jó reggel a' Lobkovitz sántzát örizettel raknák-meg, és az ellenségnek minden mozdulásaira vigyáznának: egyfzersmind maga is az Obester Schultz Ur, Májor Ernitzel, virradta előtt egész erővel a' felső Sztrimbába rukkolt; hogy a' merre szükség lesz onnan a' katonákat vezérelje. Az alatt virradtakor Fő-Hadnagy Jáni, és Hadnagy Zeeberg a' Lobkovitz sántzához érkezvén mingyárt a' Törököktől körül vétettek, kik a' Tsebátye, és Kasztatu-Dezkuluj nevü erdökön olyan titkoson jöttek vala-el, hogy minek-elötte az Obester Schultz Ur rendelése-szerént, Fő-Hadnagy Benkö, a' Húzárokkal oda érkezhett volna, már az említett gyalog Hadnagyoknak kvarréba kellett magokat verni, és minden-felé tüzelvén, hátrálni. Hire lévén benne az Obester Schultz Urnak, hogy az ellenség közelebb nyomúlna, nevezetesen pedig, hogy egy csoport gyalog Törökség, a' Diaginelle nevü erdőben, szintén a' határ-széllelig lappangva elő-nyomúlt volna; parantsolta a' Sátrokat és minden portékákat öfzve szedni, és azokat a' Szász-hegy-óoldalán Zajzon-felé indittatni: egyfzersmind pedig Major Ernizst keze alatt két Kompániából kvarrét formáltatni; a' több legénységet pedig a' Kálvária-hegyén készült ujj sántzba és a' Lédon térségére állani. E' szerént minden-felé el-rendelvén

Obester Schultz Ur az őrizetet, el-küldötte Májor Ernst Urat a' maga keze alatt lévő Orosz és Székely gyalogokkal, 3-tzúg Húszárokkal, és egy három fontos golyóbisu ágyuval az alsó Sztrimba-felé. Mihelyt Májor Eznitz oda érkezőn magát az ott lévőkkel öszve tsatólta; mingyárt bal kéz felől a' hegy-óoldalán kezdték magokat a' Törökök mutatni, és mintegy 2-ezerig való lovas Törökség jelent-meg; a' Szetse nevü erdőből pedig 1500 gyalog Törökök kezdték az Orlatura-mare felé nyomúlni, a' hol az Obester Schultz Urtól el-rendelt Sergeink állanak vala. Itt a' Törökök olly hevesen kezdének a' miéinknek jobb szárnyára tüzelni, hogy Obester Schultz Ur jónak ítélte a' Májor Ernst Urat, a' mi ágyuink el-szolgálásán belől visszahívni, mihelyt pedig a' Májor Ernst hátrált, mingyárt a' Török lovaság utánna nyomúlt; de az Obester Ur a' maga 2-dik Svadromát Fő Kapitány Dániel Ur keze alatt, és a' Kálvária-hegyén álló Fő Hadnagy Fridelt egy tzúggal a' Török lovaságra fordította, kik által tsak hamarjában a' Török el-kergettetett. Erre az erdőben lévő Török gyalogság nagy orditással kezdett a' miéinkre tüzelni, de gyalog Kapitány Roscher Kompániája mind kartátszal, mind apróbb tüzzel jó móddal kezdvén tüzelni a' Törökök el-szaladtanak. Ezen feles számu Törökök reggeltől fogva délig egy néhányszor próbálták a' tsatát meg-ujjítván, mi hozzánk béütni, de tellyességgel nem lehetvén, dél utáni 6-órátályban, 3 szakaszokban a' Leány-mezőn keresztül menvéu, a' Lobkovitzi sántzon túll lévő hegynek

oldalában háltnak, onnan 15-dikén reggel Tserás felé és továbbá Vallin-felé visszafertenek. Ezen tsatákban a' Székellyek között estenek-el 73-man, el-vitettek 43-man, sebeket hoztak 11-gyen: a' két el-esett Hadnagyoknak neveik ezen tudósításban nintsenek. Az Obester Schultz Ur különösen megditsérte Májor Ernitzet, és Fő Hadnagy Benköt. — A' 2-dik Székely gyalog Regimentnek Obestere Báró Máyersheim Urtól, a' Törtsvári kapun kívül Vallye Mulyérihez őrizetre tétetett L. Toskána Húszár Seregbéli Oberflájdinánt d' Ott Ur, meghalotta Jun. 18-dikán este, hogy a' Törökök Kimpelungától Rukurhoz olyan szándékkal előjöttek, hogy más napon a' Vallye Mulierinél álló őrizetünkre rá-ülsenek. 19-dikén 6 órakor kiérkeztenek 2 ezerből álló Törökök az Orádiái hegytetjére, onnan 8 óra után nagy orditással sebessen a' miéinkre ütöttek: de az Obestflájdinánt d' Ott-nak előre jó rendelései lévén, kartáts és apróbb tüzelés által tsak hamar a' Törökök megzavaradva visszafert húzták magokat. De mihelyt a' Törökök az ágyu lövés előll ki-mentenek vala, mingyárt megállván, egy néhány százan közüllök az erdőbe visszafertenek, és a' miéinkre tüzelni kezdetek, de minden kár nélkül: de hogy ezeket-is a' bokrok közüll ki-vadászhasza az említett Oberflájdinánt egy néhány ágyukat és Stuttzos legényeket fordított ellenek, melyek által azok egészlen el-üzettek. És így azok az Oradiánál hátra hagyott ezer Törökkel Rukurig visszafertértek, Rukurban-is hagyatott vala 3-ezer, kik mindnyájan Drágro-Szláva-felé Kimpe-

1. ngába visszsa mentenek. Ezen próbában az Obest-lájdinánt d' Ott jó rendeléle által részünkről semmi kár nem esett, a' Törökök közül 5 el-esett, és sok meg-sebesített. Az Obester Báró Mayersheim Ur, meg-ditséri az Obestláj. Ott Urnak bölts rendelésein kívül, az Oláh gyalogság közüll való Had-nagy Juillerátnak jó maga viseletét: nem külömben a' Szabad-feregbéli Stutzofokat, kik a' Törököket az erdőből ki-vadászták. (**)

Bétsi közönséges, de nem tökéletes hírek:

„Hogy a' Romai Pápa terhes nyavallyák között lett légyen az igaz; de hogy meg-hólt volna, azt némely Koborló Levelekből olvassuk, és kétség-kivül ezek után a' Bétsi Publikum-is kezdette sugdosni. — Ma olly hir érkezett ide, hogy Hertzeg Liktenstáin Dubitzát tsak ugyan meg-vette; de a' hirnek igazságáról jót nem állok. — — Hogy a' Törökök a' Tábori fő szállásra nem régiben kétszer edgymás után által rontattanak légyen fényes nappal, és egy kunyhot meg-is gyujtattanak légyen; de mindenkor visszsa-verettettek a' bizonyos a' ma Zemlinből vett Levelek-szerént; de erről közelebbről bővebben. — Török Nagy Vezér nagyon titkoltatik, hól légyen, de végire mentek már alkalmasint, hogy Vidinben vagyon, kinek Táborának jobb szárnya Sofiától Vidinig, bal szárnya pedig Niszfa felé nyúlik.